Sigmund Freud despre cazul Anna O.

Pacienta doctorului Breuer era o t n r de 21 de ani, bine nzestrat intelectual. Boala ei dura de 2 ani, i n acest timp ea i-a dezvoltat o serie de anomalii fizice i psihologice care n mod decisiv trebuiau luate n serios. Ea suferea de paralizie rigid , nso it de pierderea senza iei la ambele extremit i ale p r ii drepte a corpului ei, i aceea i problem o afecta din c nd n c nd i pe partea st ng . Mi c rile ochilor erau perturbate i puterea ei de a vedea era supus unor restric ii numeroase.

Ea avea dificult i i n ceea ce prive te pozi ia capului; avea o grav tuse nervoas . Avea o aversiune pentru hran , i ntr-una dintre ocazii nu a putut bea ap timp de c teva s pt m ni, n ciuda setei arz toare.

Puterea de a vorbi era redus chiar p n la punctul de a fi incapabil s vorbeasc sau s n eleag limba ei nativ . n fine, era supus condi iilor absen ei (1), ale confuziei, delirului i a modific rii ntregii ei personalit i, c tre care ne vom ndrepta acum aten ia.

C nd auzi i o asemenea enumerare de simptome tinde i s crede i c pute i presupune, de i nu sunte i doctori, c ceea ce avem n fa a noastr este o boal grav , probabil care afecteaz creierul, care ofer o mic ans de recuperare i, probabil, va duce la moartea prematur a pacientei. Totu i, trebuie s fi i preg ti i s afla i de la doctori c ntr-un num r de cazuri care arat simptome grave ca acestea este justificabil s adop i o atitudine diferit i mult mai favorabil .

Dac o asemenea imagine este prezentat de o t n r pacient ale c rei organe interne vitale (inim , rinichi etc.) apar ca fiind normale la o examinare obiectiv , dar care a fost supus ocurilor emo ionale puternice - dac , pe deasupra, simptomele ei variate difer n anumite detalii de ceea ce ne-am fi a teptat - atunci doctorii nu sunt dispu i s ia cazul prea n serios.

Ei decid c ceea ce au n fa nu este o boal organic a creierului, ci condi ia enigmatic ce, de pe timpul medicinei antice grece ti, este cunoscut ca isterie i care are puterea de a produce imagini iluzorii a numeroase boli grave. Ei consider c nu este nici un risc pentru via , c o revenire la s n tate - chiar una complet - este posibil .

Nu e ntotdeauna tocmai u or s distingi o asemenea form de isterie de o boal organic grav . Cu toate acestea, nu este nevoie s tim cum s-a pus un diagnostic diferen iat de acest gen; e suficient asigurarea c maladia pacientei lui Breuer era tocmai cea de genul celei pe care nici un medic competent nu ar fi ezitat s o diagnosticheze drept isterie.

i aici putem cita din raportul bolii pacientei faptul c a ap rut ntr-o perioad c nd ea l ngrijea cu devotament pe tat l ei bolnav de o boal care i-a atras moartea i c , datorit propriei ei boli, ea a fost silit s renun e la aceste ngrijiri.

[ ] Atitudinea doctorului Breuer fa de pacienta sa nu merita un asemenea repro . El i-a acordat at t n elegere c t i interes, de i la nceput nu tia cum s-o ajute. Este probabil c ea ns i i-a u urat sarcina prin admirabilele sale calit i intelectuale i de caracter pentru care el a depus m rturie n istoricul cazului. Pe deasupra, cur nd, investigarea sa plin de bun voin i-a ar tat metodele prin care s o ajute n mod concret.

S-a observat c n timp ce pacienta era n starea ei de absen (personalitate modificat nso it de confuzie), avea obiceiul de a murmura c teva cuvinte care p reau c provin dintr-un ir de g nduri care i treceau prin minte. Doctorul, dup ce nregistra aceste cuvinte, obi nuia s o introduc ntr-un fel de hipnoz i s i le repete ndat , astfel nc t s o determine s le foloseasc ca punct de pornire.

Pacienta s-a supus acestui plan, i n felul acesta a reprodus n prezen a lui crea iile mentale care n treceau prin minte n timpul absen elor i care i tr dau existen a prin cuvintele fragmentare pe care le rostea.

Ele erau fantezii melancolice profunde le-am putea numi reverii - adeseori caracterizate printr-o frumuse e poetic , iar tema lor de debut era de regul prezen a unei fete la c p t iul tat lui bolnav.

Relat nd asemenea fantezii ea se sim ea ca i eliberat , i astfel a fost readus la o via mintal normal . mbun t irea condi iei sale, care dura timp de c teva ore, era urmat la o zi de nc un atac de absen , i acesta la r ndul lui era ndep rtat n acela i fel prin determinarea ei de a- i exprima noile fantezii construite.

Era imposibil s eludezi concluzia c modificarea st rii ei mintale, care era exprimat prin absen e , era un rezultat al stimulului provenind de la aceste fantezii emo ionale intense. ns i pacienta, care, ciudat, n acele momente putea vorbi i n elege numai n englez , a botezat acest nou fel de tratament tratament prin vorbire (2) sau obi nuia s se refere la el, glumind, ca la cur area hornului .

Imediat a ie it la iveal , ca din nt mplare, c acest proces de cur are a min ii ar putea realiza mai mult dec t doar o u urare temporar a confuziei ei mintale repetitive. Devenea posibil s se produc dispari ia simptomelor dureroase ale bolii sale, dac pacienta era determinat s - i aminteasc n hipnoz , nso it de o exprimare a afectului, c nd i n ce context a ap rut simptomul pentru prima oar .

Era ntr-o var extrem de fierbinte i pacienta suferea din greu de sete, deoarece i s-a p rut brusc imposibil s mai bea ap , f r s poat s justifice aceasta n vreun fel. Ea ridic paharul de ap at t de t njit, dar ndat ce acesta i atingea buzele l respingea hot r t ca cineva suferind de hidrofobie.

n momentul n care proceda astfel era evident n absen pre de c teva secunde. Ea se hr nea doar cu fructe, cu pepeni de exemplu, pentru a- i potoli setea. Aceasta a durat vreo 6 s pt m ni c nd, la un moment dat, n timpul hipnozei, ea a bomb nit pe seama doamnei de companie, englezoaic , de care nu-i p sa, i a continuat s povesteasc , cu dezgust, cum a intrat odat n camera ei, i cum c elu ul acesteia - groaznic creatur ! - a b ut dintr-un pahar.

Pacienta nu a zis nimic, deoarece a vrut s fie politicoas . Dup ce a dat mai mult expresie energic furiei pe care o re inea, a vrut ceva de b ut, a b ut o mare cantitate de ap f r vreo dificultate, i s-a trezit din hipnoza sa cu un pahar la buze; i astfel tulburarea a disp rut f r s se mai ntoarc . (3)

[ ] F r ndoial c mi ve i cere mai multe asemenea exemple de producere de simptome isterice ca cel pe care vi l-am dat despre frica de a bea ap , fric produs de dezgustul de a vedea cum un c ine bea ap din pahar. Dar pentru a-mi urma planul, va trebui s m rezum la foarte pu ine exemple. n ceea ce prive te tulbur rile de vedere ale pacientei, de pild , Breuer descrie cum au fost ele reduse la nt mpl ri ca aceasta n care, pe c nd st tea la c p t iul tat lui ei cu lacrimi n ochi, el a ntrebat-o la un moment dat c t este ceasul. Ea nu a putut s vad clar ceasul u a f cut un mare efort s i-l apropie de ochi. Cadranul ceasului p rea acum foarte mare - acest lucru explic nd macropsia sa i strabismul convergent. Sau, nc , ea a ncercat din greu s - i st p neasc lacrimile astfel nc t bolnavul s nu le vad .

Pe deasupra, toate impresiile patogene au rezultat din perioada n timpul c reia i-a ngrijit tat l bolnav.

S-a trezit ntr-o noapte cu o mare nelini te legat de pacient, care avea febr mare, iar ea era n tensiunea a tept rii sosirii unui chirurg din Viena care trebuia s -l opereze. Mama ei plecase pentru scurt timp i Ana [pacienta lui Breuer n. tr.] st tea l ng pat cu bra ul drept

pe sp tarul scaunului. Ea a dormit superficial i a v zut cum un arpe negru venea din perete c tre omul bolnav pentru a-l mu ca. (E posibil s fi fost erpi pe c mpul din spatele casei iar ace tia s o fi speriat c ndva pe fat ; astfel erpii i-au oferit fetei materialul pentru halucina ie.) ea a ncercat s -l in pe arpe la distan , dar era ca i paralizat . Cu bra ul drept pe sp tarul scaunului, adormise, i devenise anestezic i paretic , iar c nd s-a uitat le el a v zut cum degetele se transform n erpi ori cu capete de mort (unghiile). (Probabil c ea ncercase s - i foloseasc m na dreapt paralizat pentru a ndep rta arpele, iar anestezia i paralizia au devenit astfel asociate cu halucina ia arpelui.) C nd arpele a disp rut, ngrozit , a ncercat s se roage. Dar parc nu mai tia s vorbeasc : nu a mai g sit un limbaj n care s vorbeasc p n c nd, n fine, s-a g ndit la ni te versuri n englez pentru copii i a putut astfel s g ndeasc i s se roage folosind acel limbaj. (4) C nd pacienta i-a amintit aceast scen n timpul hipnozei, paralizia rigid a bra ului st ng, care a persistat de la nceputul bolii ei, a disp rut, i tratamentul a fost dus la bun sf r it.

C nd, cu c iva ani mai t rziu, am nceput s aplic metoda de examinare i tratamentul lui Breuer pe pacien ii mei, experien ele mele au corespuns cu ale lui. O doamn , n jur de 40 ani, suferea de un tic const nd dintr-un anume zgomot pe care l scotea ori de c te ori era emo ionat , sau uneori f r nici un motiv evident. Acest fapt i avea originea n dou nt mpl ri al c ror element comun consta n faptul c la momentul respectiv ea se hot r se s nu fac nici un zgomot, dar n ambele situa ii un soi de voin contrar o determinase s rup t cerea f c nd exact zgomotul cu pricina.

n prima din aceste nt mpl ri unul dintre copiii ei fusese bolnav, iar c nd cu mare dificultate reu ise s -l adoarm , i spusese c trebuie p streze lini tea ca s nu l trezeasc . n a doua nt mplare, n timp ce c l torea mpreun cu copiii ei pe timp de furtun , caii o luaser brusc la galop iar ea ncercare ngrijorat s nu fac nici un zgomot de team s nu-i sperie i mai tare.(5) V-am dat acest exemplu din multe altele care au fost raportate n Studiile asupra isteriei .(6)

[ ] Dac mi s-ar permite s generalizez - lucru ce nu poate fi evitat ntr-o relatare at t de condensat ca aceasta - a dori s formulez ce am nv at p n acum: pacien ii no tri isterici sufer de reminiscen e. Simptomele lor sunt reziduuri i simboluri mnezice ale anumitor experien e (traumatice).

Note:
1. Termenul francez
2. n englez n original
3. Studii asupra isteriei
4. Studii asupra isteriei
5. Studii asupra isteriei
6. Extrase din acel volum mpreun cu unele scrieri de mai t rziu despre isterie se g sesc acum n traducerea preg tit de doctorul A.A. Brill din New York.

Text extras din "Cinci conferințe despre psihanaliză" 1910.
Traducere şi adaptare: Nicoleta Onişoru şi Ioan Ionuț.

Copyright 2005, AROPA.
Contact: aropa@freudfile.org
Web site: http://www.freudfile.org/psihanaliza